СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XL. Ч. 275. Джерзи Ситі, Н. Дж., пятниця, 25 листопада 1932. VOL. XL. No. 275. Jersey City, N. J., Friday, November 25, 1932. THREE CENTS

З РОЗМОВИ ГУВЕРА З РУЗВЕЛТОМ НЕ ВИЙШЛО НАРАЗІ НІЧОГО ПОЗИТИВНОГО

ВАШИНҐТОН. — Гувер говорив, а Рузвелт прислухувався і ні перечив, ні погоджувався. Так на ділі виглядала розмова президента Гувера з новообраним президентом Рузвелтом.

Говорили про воєнні довги цілих дві години в присутности секретаря Милса і професора Молія. При кінці говорили між собою сам на сам яких 10 минут, але про що, про те ніхто нічого не знає.

По тій розмові оголошено урядовий комунікат, в якім сказано, що мається враження, що зроблено „поступ", але який, про те нема нічого.

СПРАВИЛИ РУЗВЕЛТОВИ ОВАЦІЮ.

ВАШИНҐТОН. — Ґовернора Рузвелта повитали на стації кілька тисяч людей. Він їхав до Білого Дому в отвореній кариті й відповідав з усміхом на поздоровлення публики. Це перший раз в історії столиці витали нововибраного президента, як він відвідує столицю і Білий Дім перед своєю інавгурацією.

ДЕМОКРАТИ ПРОТИ РЕВІЗІЇ ДОВГІВ.

ВАШИНҐТОН. — Рузвелт мав уже розмову з Ґарнером, нововибраним заступником президента, і з демократичними провідниками в справі їхнього становища щодо сплати воєнних довгів. Всі заявилися за те, щоб обстоювати демократичну плятформу, себто заявитися проти ревізії довгів, а навіть проти завішення платности рат, які припадають на день 15 грудня.

ГУВЕР ЗА НАЗНАЧЕННЯ КОМІСІЇ ДОВГІВ.

ВАШИНҐТОН. — Супроти становища демократів, які тепер становлять у конгресі більшість, президент не предложить конгресови домагання завішення сплати воєнних довгів. Зате буде домагатися назначення комісії довгів, яка перевела б поновну ревізію цеї проблеми.

З Білого Дому подають, що Гувер буде намагатися повести справу так, щоби не дійшло до прірви в зносинах Злучених Держав з Европою.

ДОМАГАЮТЬСЯ ПІДВИШКИ ОПЛАТИ НА ЇЗДУ СОБВЕЯМИ.

НЮ ЙОРК. — Місто Ню Йорк опинилося в дуже скрутному фінансовому положенню. Банкири не хочуть далі борґувати, поки місто не зрівноважить буджету. Контрольор Бері доказує, що місто доплачує до собвеїв річно $84,219,843. Так було минулого року. Це, каже Бері, податкові повинні знати і або далі нести той тягар, або піднести оплату за їзду собвеями. З того виходить, що „ніклева" їзда собвеями готова незабаром скінчитися.

ВІДЗНАЧИЛИ ЖИДІВСЬКОГО ПРИЯТЕЛЯ.

НЮ ЙОРК. — Президент Гувер, ґоверноp Рузвелт і багато інших визначних людей надіслали письма й ґратуляції д-рови Джанови Фінлі, співредакторови „Ди Ню Йорк Таймс", зприводу наділення його американсько-жидівською медалею. Нагороду дістав за те, що намагався довгими роками довести до зближення християн і жидів в Америці.

БУДЕ ДЕПАРТАМЕНТ НАРОДНЬОЇ ОБОРОНИ.

ВАШИНҐТОН. — Демократи хочуть злучити департаменти війни і маринарки в один і назвати його департаментом народньої оборони. Та в цей спосіб не буде зменшення коштів, а щодо помічничих сил, то задержані будуть усі ті, що досі працювали в обидвох департаментах. Значить, на ділі буде по давньому.

БЕРУТЬ РОБОТУ, ЯКА ТІЛЬКИ ПОПАДЕ ПІД РУКИ.

НЮ ЙОРК. — Стейтовий допомоговий комітет подає, що тисячі „білоковнірцевих" безробітних, котрі ціле життя працювали по офісах, хоч побирають допомогу, годяться з неї зрезиґнувати і виконувати найчорнішу й найтяжчу фізичну роботу.

ЖЕРТВУЮТЬ.

НЮ ЙОРК. — Комітет допомоги безробітним вже зібрав понад $3,000,000, а має зібрати $15,000,000 і є певний, що збере.

ЦЕРКВА НЕ СМІЄ ПОТЕРПІТИ.

ШІКАҐО. — На нарадах кардиналів, архиепископів та епископів рішено, що хоч біда, то церква мусить сповнювати своє завдання. Тому обмежено видатки тільки на 10%.

МЕТОДИСЬКА „АМЕРИКАНІЗАЦІЯ".

ФИЛАДЕЛФІЯ. — Д-р Річардсон, суперінтендент міської праці, веденої заходами методисько-епископальної церкви, твердить, що імміґрація вже застановлена й нема потреби піддержувати національні церкви. Вони мусять зникнути. Чужомовні церкви не притягають молоди, родженої в Америці. Через те саме приходить до терть між молоддю і батьками, що прийшли зі старого краю.

ВІДБИРАЮТЬ ІНВАЛІДСЬКІ РЕНТИ.

В польськім міністерстві праці й суспільної опіки спеціяльна комісія розглядає інвалідські акти, щоби ствердити права до ренти. Показалося, що не всі зізнання інтересованих були правдиві. Часто каліцтво не мало нічого спільного з участю у війні. На 160 тисяч є 10 проц. таких випадків. Передбачають, що верифікація відбере 16 тисячам осіб право до інвалідських рент.

ПРОШАЧКА ВКРАЛА ДИТИНУ.

У Клобуцьку біля Варшави Ст. Гайдо віддав до шпиталю свою 3-місячну дитину. Коли зголосився, щоби відібрати дитину, сказали йому, що дитину вже відібрала мати. Показалося, що дитину забрала прошачка Рупельова. Батько шукав усюди цеї жінки та вкінці знайшов її у Пйотркові. Вона призналася, що взяла дитину зі шпиталю, щоби люди давали їй більше милостині. Дитини при собі не мала, бо віддала її до знайомих у Лодзі.

ТРАНСАКЦІЇ НАШОЇ ДОБИ.

У Варшаві трапився такий випадок. До дирекції одного товариства обезпечень прийшов якийсь панок, бідно одягнений, і заявив, що обезпечить себе на 30,000 дол. з тим, що зараз хоче заплатити 500 дол. Директор почав підозрівати, що така пропозиція трохи дивна і почав розпитувати клієнта, з яких мотивів він хоче обезпечити себе. Панок оповів йому ось-що: Пів року тому його звільнили з посади, після чого занедужав. У шпиталі він рішив скінчити самогубством. Про це сказав він раз одному промисловцеви, який теж лежав у шпиталі. Тоді промисловець піддав йому такий проект: Намірений самогубець діставатиме від промисловця по 1,500 зол. місячно і за ті гроші обезпечить себе на 30,000 дол. Асекураційні премії платитиме за нього промисловець. Після року зневірений до життя панок скінчить самогубством, а на підставі довжного скрипту асекураційна премія припаде промисловцеви. Бідолаха пристав на таку пропозицію і саме прийшов до товариства обезпечень полагодити цю справу. Рік можливого життя на те, щоби цілково вмерти з огляду на безвихідне становище — характеристичне явище.

ДОМАГАЮТЬСЯ ПРИМИРЕННЯ З АНГЛІЄЮ.

Торговельна Палата в Дубліні (Ірляндія) звернулася до уряду з резолюцією, в якій звертає увагу уряду на те, що економічна боротьба Ірляндії з Англією приносить страшну руїну економічно-фінансовому життю Ірляндії. Тому палата просить якнайскорше припинити цю боротьбу.

ВКРАЛИ МАНУСКРИПТ ПОВІСТИ СКОТА.

Невідомі злодії викрали в Ню Йорку 200 сторін манускрипту повісти „Гай Менерінґ", яку написав славний англійський письменник Волтер Скот. Манускрипт, який представляє велику вартість, був власністю банкира Морґана.

——o——

СКІЛЬКИ ЛЮДЕЙ НА СВІТІ.

Перша офіціяльна статистика про населення всеї землі появилась у Женеві у статистичнім річнику Ліґи Націй за рр. 1931/2. З неї довідуємося, що всіх людей на світі є 2,012,800,000. Із цього в Азії 1,103,000,000, в Европі 506,000,000 в Америці 252,000,000, в Африці 142,000,000 і в Австралії 10,000,000.

——o——

ДУМАЮТЬ, ЩО ЗЛОВИЛИ ДУШИТЕЛЯ ЖІНОК.

Коли поліція глядала по цілім місті за божевільним, що нападав на жінок у ріжних частях Вінніпеґу і намагався їх душити, на поліційну стацію зайшов здоровий і сильний чоловік і зачав розмову з поліційним інспектором Ґріном про кінець світа.

Інспектор відразу спостеріг, що має перед собою людину, схиблену на умі, і відповідав йому так, щоби його не дразнити. Та всеодно чимсь подразнив його, бо той нагло кинувся на інспектора і вхопив його за ґорло. Полісмени в сусідній кімнаті зачули незвичайний стук у кімнаті інспектора і кинулися йому на поміч. Потрібно було аж пятьох, поки напасника звязали та відставили до шпиталю під обсерваціию.

Поліція є переконана, що чоловік, який напав на інспектора, є той самий, що останніми часами нападав жінок. На всякий випадок, відколи його зловлено, нема вже більше відомостей про напади на жінок.

УКРАЇНСЬКІ УЧИТЕЛІ В ПОЛЬЩІ.

Всього народнього вчительства в Польщі було в 1930-31 році 74,329 осіб. По народности було між ними: Поляків 67,345, Українців 4,965, Німців 873, Жидів 525, Білорусинів 339, Москалів 126, Чехів 26, Литовців 9, інших 5, неподаної народности 117 — разом 74,329.

Після віроісповідань вони ділилися так: римо-католиків 64,274, греко-кат. 5,128, Мойсеевого віроісповідання 2,028, євангеликів 1,563, православних 1,250, інших 18, не подали релігії 58 — разом 74,329.

Із 4,965 осіб, що призналися до української народности, було греко-кат. 4,538, римо-католиків 35, православних 387, евангеликів 4, інших 1, — разом 4,965.

Серед усього народнього вчительства в Польщі є 5,138 осіб греко-католицького віроісповідання. Свою приналежність до нього зголосили вчителі таких національностей: Українців 4,538, Поляків 568, Білорусинів 2, Москалів 2, неподаної народности 28, разом 5,138.

Цікаво, що 568 учителів (ок) греко-католицького віроісповідання заявили свою приналежність до польської національности, а 35 римо-католиків визнали себе Українцями. Нема сумніву, що українські „латинники" мусять бути високо свідомими одиницями, які й обряду не змінили і національности не відреклися. Та знаємо обставини, які кажуть греко-католикам вписуватись і подаватись перед властями за Поляків.

Тому тих 5,138 народних учителів, які заявили себе греко-католиками, треба вважати й Українцями, — бодай по національному походженню. Не можна легковажити теж цифри 1,250 православних народних учителів (ок). Відчисливши від того числа 339 Білорусинів і 126 Москалів, то останеться 785 православних, яких національність майже українська. Додаймо їх до 5,128 греко-католиків, а отримаємо цифру 5,913 народніх учителів, яких можна вважати Українцями.

ГУЦАЛ ДІСТАВ ТРИ РОКИ.

Бувший римо-католицький ксьондз Теодор Франц Гуцал, арештований у Содбори, Онт., за сфальшування чека, дістав 19. жовтня три роки в карнім заведенню в Кінґстон.

Гуцал, коли його арештовано, сказав про себе, що він убив одного священика в Савт Дакоті, однак поліція не вірила в його признання, вважаючи його за підступ, щоби дістатися до Злучених Держав і оминути кару в Канаді за обман. Попередньо був Гуцал уже караний тюрмою в Келґарі, Алта., також за сфальшування чека.

ОШУКАНСТВО З ДОЛЯРІВКАМИ.

Михайло Мондрак із Лиски, пов. Ліпіни, повідомив поліцію, що сплатив в однім кредитовім товаристві у Львові на рати долярівку, а коли хотів цю долярівку відібрати, переконався, що такого товариства нема, бо давно розвязане. Таких випадків, як стверджено, є більше.

ҐІТЛЄР ЩЕ НЕ РІШИВСЯ НА КАНЦЛЄРСТВО

РОЗЛАМ СЕРЕД ЙОГО НАЙБЛИЖЧИХ ПРИХИЛЬНИКІВ.

Бояться відповідальности й не рішаються приняти умов президента Ґінденбурга.

БЕРЛІН (Німеччина). — Президент Ґінденбурґ відповів на лист Ґітлєра, що він знову підтверджує всі свої попередні умови, які поставив Ґітлєрови як майбутньому канцлерови. На цей лист Ґітлєр рішив відповісти обширним комунікатом, який тепер укладають найближчі його помічники. Та поміж ними стався розлам. Частина їх згоджується приняти всі умови Ґінденбурґа, а частина стоїть за те, щоби відмовитися створити парляментарний уряд. Вся програма й діяльність націоналістів-ґітлерівців направлена проти парляментаризму, а тут президент Ґінденбурґ домагається, щоб на місце президентського уряду на чолі з фон Папеном прийшов парляментарний уряд на чолі з Ґітлєром.

Свою вимогу відповідальности уряду Ґітлєра перед парляментом президент Ґінденбурґ мотивує тим, що він не знає зовсім Ґітлєра й не може покластися на нього. Ґітлєрівці знайшлися в клопоті — навіть ті, що згоджуються на вимоги Ґінденбурґа, бо вони не зможуть скласти певної парляментарної більшости, яка підтримувала б уряд, а Ґінденбурґ ставить це основною умовою. Ґітлєр і його помічники тепер заклопотані тим, як вийти з ситуації, яку створили реальні обставини. Вони бояться відповідальности, а разом з тим і компромітації своєї партії, бо кожен з них знає, що голосити певні програми, а переводити їх у життя — це дві ріжні річі.

БЕЗРОБІТТЯ ЗНОВУ ЗБІЛЬШИЛОСЬ.

БЕРЛІН (Німеччина). — За першу половину листопада безробіття в Німеччині збільшилося на 156,000 осіб. Це збільшення сталося внаслідок закінчення полевих праць. Коли це порівняти з двома минулими роками, то в біжучому році збільшення безробітних є менше на яких 100,000.

Всеж таки загальна скількість зареєстрованих безробітних у Німеччині тепер виносить 5,265,000 осіб.

НОСЯТЬСЯ З ТРОЦЬКИМ, ЯК КУРКА З ЯЙЦЕМ.

ПАРИЖ (Франція). — Троцького, що приїхав до Марселі на кораблі „Праґа", взяв з пароплава невеликий державний катер, який доставив Троцького в одну з найдальших частин порту. Там детективи всадили Троцького в автомобіль і поспішно перевезли до міста Ліону, а звідтам потягом до Дінкірхена.

В Дінкірхені французькі детективи всадили Троцького на данський корабель „Бенсдорф", яким він поїхав до Копенгаґен. У Франції подорож Троцького тримали в секреті і його пильно охороняли від сторонніх людей.

ФРАНЦУЗИ ПО СТОРОНІ ЯПОНЦІВ.

ПАРИЖ (Франція). — В той час, як у Лізі Націй почалися безконечні дебати над поступованням Японії в Манджурії, майже вся французька преса стоїть по стороні Японії. Ґазети, крім крайно радикальних, твердять, що Японія має рацію в своїому виступі в Манджурії й тому не треба їй перешкаджати, а навпаки: допомагати.

Преса домагається, щоб французькі представники в Лізі Націй підтримали Японію.

КОРОЛЬ ВІДКРИВ НОВУ СЕСІЮ ПАРЛЯМЕНТУ.

ЛОНДОН (Англія). — Відповідно до старого звичаю, король відкрив престольною промовою нову сесію парляменту. В своїй промові король звернув увагу виключно на внутрішне становище в Англії. Особливо він підчеркнув те, що зріст безробіття є страшною загрозою для держави.

Звертає на себе увагу те, що в його промові нема нічого про зовнішню політику взагалі, а зокрема нема згадки про міжнародні воєнні борги.

ЗАСУДИЛИ ПОМІЧНИКІВ ЕСПАНСЬКОГО ДИКТАТОРА.

МАДРИД (Еспанія). — Спеціяльний трибунал при парляменті засудив 18 найближчих помічників бувшого диктатора, Прімо ді Рівери, на вязницю на час від 15 до 20 років кождого. Більшість їх на суді говорила, що вони не знали про те, що ді Рівера прийшов до влади при помочі державного перевороту.

ЗАМИЛЮЮТЬ ОЧІ НОВОЮ КОНСТИТУЦІЄЮ.

БІЛГОРОД (Юґославія). — Скупщина ухвалила новий закон про вибори. Але й цей закон залишає далі явне голосування на виборах і не дає можливости існування партіям, опозиційним до уряду. Разом з тим новий закон ще більше утруднює виставлення кандидатів до парляменту з опозиції до уряду.

Не можна сказати, щоб цей новий закон багато пособив Юґославії вийти з тої політичної кризи, в яку вона попала кілька років тому.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗМІНА ФРОНТУ

Американська Федерація Праці, найбільший союз робітничих юній, заповідає зміну фронту в одній з основних справ робітничого добробуту. Плян, який виконавчий комітет Федерації Праці предкладає на річну конференцію організації, обертає догори ногами своє дотеперішнє становище в справі обезпечення робітників на випадок безробіття.

Коли в Америці почалося безробіття, та коли почали підноситися голоси, домагаючіся забезпечення робітників на випадок цеї одної з найстрашніших трагедій, яка тільки може стрінути людину зі здоровими руками й мозком, охочим до праці, Американська Федерація Праці була тою організацією, котра станула на консервативному становищи проти впровадження якоїнебудь новини в цій справі. Коли серед делегатів конвенції почулися голоси за примусове обезпечення робітників на випадок безробіття, то лідери Федерації виступили з критикою англійської системи плачення винагороджена випадок безробіття як проти деморалізації робітника. Лідери Федерації виходили, видно, зі становища, що безробіття це тільки тимчасова перерва праці, що вона скоро скінчиться та що ніяких суспільних заходів для зарядження цьому не буде треба.

Та безробіття тревало далі й погіршувалося. Ощадности робітників вичерпувалися. Голоси за суспільну допомогу ставали щораз голосніші. Та лідери Федерації Праці мимо цього все ще станули проти обезпечення, хоча вони й предложили резолюцію, що примусове безробіття буде конечне, якщо підприємці не послухають закликів робітництва та не дадуть роботи. Цеї остороги, як знаємо, підприємці до серця собі не взяли. Робіт не збільшилося, а зменшилося. І тепер лідери Федерації Праці приходять перед конференцію з пляном примусового обезпечення робітників на випадок безробіття.

Після засад цього обезпечення, кождий робітник мав би діставати допомогу на випадок безробіття. Цю допомогу виплачував би асекураційний фонд. Цей фонд складали би підприємства, а заряджував би ним стейтовий уряд.

Цей повний зворот у своїм становищи роблять лідери Федерації дуже неохочо. Вони певно знають страх американського робітництва перед усякою новиною, хоч би для них корисною. Вони передбачають ріжні законні перешкоди для свого пляну. З цього можна вносити, якою справді пекучою є потреба обезпечення американського робітника на випадок безробіття.

ПРЕЗИДЕНТ МАСАРИК ПРО БІЖУЧІ ПОЛІТИЧНІ ПИТАННЯ

П. Беренд: Останніми часами говориться багато про **кризу парляментаризму.** Многі бажають собі, щоби на місце виборного парляменту поставити **мужів,** котрі би мали по **диктаторськи** правити і завдяки своїм особливим здібностям — кризу усунути. — Яка є ваша думка, п. президенте, щодо цього?

Пр. Масарик: „Але деж є ті мужі? Колиб вони вже були і хотіли взятися до роботи, то власне у парляментарній формі правительства мали би вони найкращу нагоду до цього. **Людина,** що не уміє правити після **парляментарної системи, не зможе і яко диктатор дати собі ради.** Парляментаризм має свої хиби, однакож його знесення було би кроком назад у давно вже полагоджену минувшість. Парляментаризм і демократія вимагають від парляменту яко передумовини **відповідних духових здібностей.** І це є безумовним у всіх формах правительства з вибору".

П. Беренд: Тепер ведеться спір про це, чи република є взагалі найкращою державною формою, зосібна в порівнанню з конституційною монархією. Якаж є думка п. президента щодо цього?

Пр. Масарик: „Бувають всілякі републики і я підношу зосібна тип американської, французької і швайцарської. І не возьмете мені чейже за зле, що мені, яко президентови демократичної републики, власне та державна форма найбільше до серця припала, і що я її за найбільше поступову і найліпшу уважаю. Очевидна річ, що і таку конституційну монархію як в Англії треба признати за похвальну державну форму.

„Що абсолютна монархія належить уже до минувшини, доказує найліпше розвал в наслідок війни трох великих монархій: Німеччини, Австрії та Росії. Розвал інших монархій уже по війні здається також потверджує цю тезу".

П. Беренд: Дуже інтересним булоб довідатись, чи п. президент не приписують бодай одної частини вини за катастрофальні повоєнні роки неспосібним політикам та провідникам економічного життя?

Пр. Масарик: „Нема сумніву, що і та обставина відограла свою ролю. — Всілякі аматори, газардники, ділетанти та взагалі доробкевичі кинулись по війні на поле політики та публичного господарства і вони почасти і тепер ще стоять при кермі. Старші люди, вишколені і додсвідчені мужі мало коли приходять до слова, а молоді, доріст, не є ще настільки зрілі, щоби могли кермувати суспільністю.

„І взагалі справа проводу є тепер дуже гострим питанням. Демократія попри свої добрі сторони викликала також некорисні прояви. Загальне право голосовання не повинно до того служити, щоби кождий, що сам себе вважає за спосібного до того, домагався провідної ролі в політиці. Десить наївне питання: що п. ле не абсолютну рівність".

П. Беренд: Коли вже пан президент були такі ласкаві свою думку про цілий ряд европейських справ цілком свобідно висказати, то я посмію накінци поставити ось яке досить наївне питання: щоби п. президент, зіставши диктатором Европи, зробилиб, щоби її положення поліпшити?

Пр. Масарик: „Я би красненько подякував за таку честь і такого уряду та виконання такого завдання я би не піднявся. — Коли би я захотів представити вам докладно всілякі способи розвязки того тяжкого положення тим якимсь диктатором — то мусів би я завернути до моїх давних професорських часів. Та я тепер не є професором, але президентом і тому мушу того роду роздумування полишити професорам, котрі менше вийшли з практики ніж я".

Тепер Т. Ґ. Масарик засміявся злегка, стиснув Берендови руку і заявив, що він вже давно не складав такого ґрунтовного „державного іспиту", як ось тепер. Беренд запитав його ще, чи він дуже утомлений, а на це Масарик: „Нічого, нічого! Ви могли би ще й дальше мене засипувати своїми питаннями, бо я маю „глибоке зрозуміння для свобідної виміни думок".

Але тимчасом його секретар застукав до дверей і заявив йому, що власне надходяча година є для кого іншого уже призначена.

Подав **д-р Кирило Тр.**

О, УКРАЇНО!

О, Україно, ти наша Ненько,
Горя, терпіння ти переносиш,
Ворог проклятий ссе кров з твого серця,
Ти терпеливо все зносиш.

Він дітей твоїх мучить, катує,
Ніж пхає в серце, аж кров тече,
Ріже, стріляє, в тюрми саджає,
Хотяй невинні — огнем пече.

О, Україно, ти наша Ненько,
Ніхто на світі так не терпить!
Тебе єдину ворог проклятий
Живцем кусає, аж ся давить.

А світ це бачить, ніщо не каже,
Бож то не його болить...
Лиш кожен з боку пильно вважає,
Коли цю кривду хтось відплатить.

О, Україно, ти люба Ненько,
Ми, що полишились іще живі,
Будем боротись, що сил нам стане:
Пірвем кайдани хочби як міцні!

Тож грудь при груди в ряди до праці!
Бережім силу та любов,
Тоді проженем ворога з хати,
А запануєм, браття, знов!

Катерина Сарабун.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПП. СЕКРЕТАРІВ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА.

Сим повідомляється Вп. пп. Секретарів відділів У. Н. Союза, що висилка календарів на 1933 рік для членів У. Н. Союза вже розпочалася і що вже вислано календарі на адреси пп. Секретарів для слідуючих відділів:

Вислано почтою дня 23. листопада: Від.: 288, 289, 291, 292 (3 п.), 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 314, 315, 316 (2 п.), 317, 318, 319, 320, 321, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 344, 345, 347, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 359, 360, 361 (2 п.), 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 381, 383, 384, 385, 386, 388, 390, 392, 396, 400, 401.

Котрий би зі згаданих відділів не дістав з якоїсь причини посилки до 10 днів від дня висилання календарів, нехай сейчас повідомить Адміністрацію „Свободи".

ОРГАНІЗАЦІЙНА ПЕРЕПИСКА

ЯК ТРЕБА ЧИТАТИ І РОЗУМІТИ ТАБЕЛІ, що представляють користи з виміни старих грамот на нові і дальші вкладки в новім роді обезпечення.

ПОЯСНЕННЯ

Понижча табеля відноситься до грамоти на $1,000, 17 років у силі, якої властником є член, що отримав її тому сімнацять років (себто в 1915 р., яких то грамот, зглядно членів, є найбільше).

Ця табеля відноситься до члена, що мав при її одержанню, себто в 1915. р., 40 літ віку; вона знаходиться в книжці, висланій до кождого відділу на руки секретаря, на стороні 241.

Ця табелька в побільшенню виглядає так:

Часть перша	Age 40		
	ANN.	$32.11	
	SEMI.	16.70	
	QUAR.	8.51	
	MONTH.	2.84	

Часть друга			Yr.	Dy
	$136	$230	6	111
	276	458	11	182
	291	473	11	119
	313	499	11	136
	335	524	11	137
	358	549	11	136
	380	572	11	111
	402	595	11	77
	425	618	11	46
	446	637	10	353
	468	657	10	303
	489	675	10	239
	511	695	10	181
	532	712	10	109
	552	728	10	24
	572	744	9	305
	591	758	9	211
	610	772	9	113
	628	785	9	—
	647	798	8	269
	666	812	8	167

Наперед треба завважати, що ця табелька ділиться на дві части. Перша часть показує вік члена і висоту його вкладок. Друга часть показує зріст вимінної вартости нової грамоти на протязі перших 20 років.

Часть перша показує вік члена, після якого він платив вкладки в старім обезпеченню і буде дальше платити, перейшовши до нового роду обезпечення. Висоту вкладки показується в сумах річно, піврічно, чвертьрічно і місячно. Треба звернути увагу, що хто платить згори чвертьрічно, тому випадає платити менше, як би платив місячно; ще менше, коли платить піврічно, а ще менше, коли платить річно, себто згори на цілий рік наперед.

Тут треба запамятати, що це є висота вкладок, опертих на Американській Досвідній Табелі Смертности, одобреній державними асекураційними законами. В тій вкладці включена є належність до фонду посмертного, запомогового й адміністраційного, так як цього закон вимагає.

Однак тому, що в нашій організації ще є інші вимоги, державним законом не приписані, а лиш нами самими конвенціями придані, а саме на запомогу в разі каліцтва або невилічимої хороби 8 цнт.; на оплачення коштів конвенцій 5 цнт.; на підмогу бідним студентам-членам і всім іншим гуманним народнім ціллям 2 цнт.; на оплату органу, яким є щоденна „Свобода", 30 цнт. — разом 45 центів місячно. Тому наші вкладки, без огляду на вік або суму обезпечення, мусять бути 45 центів місячно більші, ніж табельки показують.

Жінки не побирають „Свободи" і тому до їх вкладок треба дорахувати лише 15 цнт. місячно. Таксамо молоді мущини можуть звільнитись (осібною умовою) від оплати за орган.

Тих 45 цнт. або 15 цнт. місячно треба дочислити до вкладок, виказаних табелями. Тої доплати на ріжні, встановлені нами самими (конвенціями) фонди, не включено і не виказано табельками з отсих причин:

1) Тому, що, включаючи ті додатки до вкладок, які є відмінні для жінок і для мущин до 24 року життя і старших, треба би що найменше два рази стільки табельок друкувати. Отже книжечка табельок, яка тепер має 320 сторін, мусіла би складатися з найменше 640 сторін. Це був би подвійний кошт і труд.

2) Тому, що доплати на ріжні фонди ми самі, зглядно конвенції, можуть зміняти (підвищувати або знижувати). Тоді всі табелі треба би заєдно переробляти і був би знову новий кошт і труд, а при цьому небезпека замішання і непорозуміння та непредвиджені труднощі і прикрости в діловодстві.

Друга часть табелі зложена з трох стовпців чисел. В першім стовпці (згори вниз) є виказані суми, які представляють „вартість грамоти в готівці". Читаючи той стовпець згори вниз, бачимо, що ті суми заєдно збільшаються. Перша зверху сума є майже половину менша від слідуючої. Та слідуюча сума представляє вартість грамоти по році часу після виміни, коли цілий той перший рік член свої вкладки оплачував, а перша сума, яка є на половину менша, представляє вартість грамоти нової зараз по виміні за стару. І та саме сума становить негайну поміч у готівці. Її можна позичити на дальші олпати вкладок зараз по виміні старої грамоти на нову. Ще нижча сума представляє вартість грамоти в готівці, яку можна відібрати, або лиш позичити, по двох роках плачення вкладок, і так дальше аж до долини. Долішня сума представляє готівку, яку можна за свою грамоту дістати, виміняти, або лиш позичити, коли та грамота назначеною вкладкою була оплачувана повних 20 років, себто 20 літ відтепер.

Вернімся до першої згори суми в тім першім стовпці. Як сказано вище, її можна позичити зараз по виміні старої грамоти на нову. Та сума становить **половину** готівки, яку призначується членами за їх плачення вкладок на дотеперішнє „посмертне". Позичивши ту суму, або лише потрібну часть з неї, члени можуть дальше заплатити вкладки і задержатися в повнім обезпеченню. Коли за рік безробіття тревалоб дальше, або колиб член і по році не міг дальше вкладок платити, то він знов буде міг позичити і знов наперед на цілий рік заплатити. А коли члени будуть осторожні й не будуть виби-

Ч. М. Бесмі.

СІВБ`А

Було холодно. Осінь із першими вітрами заповідала зиму. Завивала в верховітті дерев і знімала густі хмари куряви здовж довгої сільської дороги.

Цього ранку господар Думо у вовняній блюзі ступав великими кроками по полі й гордою сильною рукою кидав збіже у борозни, що їх гострий леміш поробив у плодовитій землі. Його лице, що зросло серед безкрайної самотини широких піль і хмарного неба, подобало на лице якогось хороброго завойовника, що крок за кроком ступає завойованою околицею. Абож то і справді він не завойовник? Він сам повикорчовував своєю терпеливістю всі дерева з тієї землі, повиполював усі буряни, повикидав каміння, мотикою перекинув усяку купу, а гострим лемішем приладив ліжко благословенному насінню, що його тепер сіє вперше на цій землі, щоби його перемінити в хліб для своєї бідної родини... І коли так господар Думо кидав повні пригорщі насіння, підсміхався, коли подумав про це донедавна запущене поле й радів на згадку того збіжа, що виросте зпід його руки, щоби заплатити йому за ввесь труд.

Не дбав про ледяний подих вітру, що переходив полем. Затоплений у своїй праці, дійшов до межі свого поля, до того кінця, що припирав до дороги. Саме хотів відвернутися, коли йому здавалося, що при дорозі сидить якийсь чоловік. Підвів очі здивовано, щоб Боже сотворіння могло задержатися на цьому місці, коли всюди завиває північний вихор і вгинає деревами, наче б хотів їх повиривати з корінем. І справді: там сидів якийсь дідусь у подертій свитині та глядів на господаря очима, повними терпіння й благання.

— Добрийдень, добрий чоловіче! — поздоровив його господар Думо.

— Добрийдень, господарю Думо, — відповів на привіт незнайомий. — Добра була сівба?

— Сівба добра, сівба добра... сівба, слава Богу добра. Та чекаймо жнив! Це я вперше сію на цьому полі, що мені завдало чимало труду та випило неодну каплю мого поту... — і він замахнувся рукою, щоби дальше робити свою роботу, та його зупинила одна думка.

— Та як ви знаєте, що я називаюся Думо?

— Таж вас знають у всій околиці!

— То правда, одначе ви не тутешній?

— Ні, я з Джетіната.

— Так далеко?

Дідусь усміхнувся та похилив голову. Потім додав:

— А йду ще дальше... Йду до Каравада.

— Невжеж пішки?

— Так.

— Ви певно якийсь святий, або ще будете святим.

Незнакомий перебив балачку рухом руки, а господар Думо похилив голову наче в задумі. Хвилинку глядів на своє поле, хвилинку на дорогу, аж вкінці його очі зупинилися на ногах незнайомого мандрівника. Ноги його визирали з подертих черевиків, що були привязані тонким мотузком, щоби не злетіли. Із поранених ніг текла кров і збивалась у кульки.

— Якжеж ви підете до Каравада? — і господар вказав незнайомому його поранені ноги.— Та як Бог схоче. Допомогав мені досі, поможе мені й далі...

Вихор гнув великі дедрева, що росли при дорозі та знімав хмари куряви понад безкрайною дорогою. Дідусь дріжав у своїй нужденній одежі.

— Вам мабуть холодно, — знову запримітив господар Думо.

— Воно правда, мені холодно. Людське тіло мало відпорне; боюся, щоби колись студінь не зломила мене серед дороги.

Настала глибока мовчанка. Один у своїй нужденній одежині дріжав із холоду, другийгий соромливо глядів на свій вовняний куртяк. Потім господар, наче заскочений якоюсь думкою, зняв сімю з насінням, скинув куртяк і подав його зчудованому незнайомому.

— Візьміть, добрий чоловіче, вас ще жде далека дорога. Я під вечір іду додому, там знайду тепло серед чотирох стін. Візьміть!

Дідусь наче не вірив: глядів хвилину на господаря, хвилину на куртяк дуже здивовано, потім помало простягнув руку, наче боявся, чи не хоче господар зажартувати собі з нього. Та коли загорнувся в теплий вовняний куртяк, в очах появилися йому сльози, а голос задріжав йому при словах подяки, що їх шептав уривано.

Підгорнув ковнір аж під бороду та відійшов, дякуючи й благословлячи. Господар Думо бачив його, як, чалапаючи по дорозі, піднімав поранені ноги, а потім знову сів п и дорозі. Видно, боліли його ноги.

— Що поможе, що я дав йому куртяк, коли він усе таки не має всього, щоби дійти до цілі? — подумав господар. Потім скочив на дорогу та здогонив незнайомого, що чистив собі ноги з крови. Господар роззувся та подав свою обуву дідусеви.

— Ідіть, дідусю, тай не дякуйте мені. Як прийдете до Каравада, помоліться і за мене.

Господар побіг назад, а дідусь дякував йому:

— Господарю, господарю, Бог поможе тим, хто помогає вбогим. Тією самою міркою, якою ти мірив, відмірять і тобі, — сказано у Святому Письмі. А я вам кажу, що ваше поле зародить стільки жита, скільки ваше серце заважить на Господній вазі.

Коли господар Думо обернувся, дідусь був далеко й подобав на чорну точку, що посувалася дорогою серед сивих хмар куряви. Господар дальше забрався до роботи. Йшов босоніж і кидав зерно по зораному полі. Не дбав про студінь, що вдаряла його, не дбав і про груду, на яку зашпотувався.

Двічі перейшов свою ниву, одначе більше не міг. Тому пішов дорогою, щоби відпочати. Та його геть зломила студінь.

Селяни, що переходили сюди кілька годин пізніше, знайшли господаря непритомного при дорозі. Лице йому посиніло, тіло закостеніло.

Занесли його до хати. Думали, що він уже неживий.

Коли кілька місяців опісля засяло сонце, заповідаючи початок літа, господар Думо підвівся з ліжка. Передовсім хотів поглянути на своє поле. Пішов туди, підпираючися на палиці. На полі колихалося гарне жито, якого ніде більше не видно було. Та на своє велике здивування запримітив, що найгарніше жито було саме на тій частині ниви, по якій не міг розкинути зерна, бо вже був змучений і було йому студено.

рати, зглядно позичати цілої суми, до якої мають право, а лише стільки, скільки треба, щоб оплатити вкладки, то вони зможуть довгі роки вдержатися в повнім обезпеченню в У. Н. Союзі, не зважаючи на безробіття і брак інших фондів.

Другий стовпець у той самий спосіб представляє „виплачену вартість грамоти в обезпеченню". І так, коли би хто, вимінявши стару грамоту на нову, хотів бути дальше обезпеченим, аж до смерти, але вкладок дальше не платив, то коли він лишить у Союзі ту суму, яка йому припадає відповідно до першого стовпця в готівці, це заплатить обезпечення аж до смерти на таку суму, яка є в другім стовпці виказана. Колиж член буде платити на протязі цілого першого року, а перестане вкладки платити і не возьме призначеної готівки, тоді він може бути дальше обезпечений аж до смерти без дальшого плачення вкладок на таку суму, як показує слідуюче число в другім стовпці табельки. І так дальше, читаючи числа в тім стовпці згори надолину: третє число означає суму обезпечення аж до смерти, коли член платив вкладку два роки по виміні грамоти і перестав дальше вкладки платити. Дальша нижча сума в тім другім стовпці означає суму обезпечення аж до смерти, коли член перестає платити вкладки по трох роках. Відтак слідують щораз вищі суми, які представляють суму обезпечення аж до смерти, коли член перестає вкладки платити по 4 роках і так щораз дальше аж до долішньої суми, яка показує виплачення обезпечення аж до смерти, коли член перестане вкладки платити по 20 роках. Але це ще не кінець, бо коли член буде вкладки дальше платити, то ті суми що року будуть побільшатися дальше, аж поки член виплатить за життя повну суму обезпечення і не буде потребувати платити аж до смерти.

Третій стовпець показує, на як довго можна мати безплатне продовження повної суми обезпечення, коли перестається вкладки платити. І так, перше число згори вниз у третім стовпці показує, як довго можна бути обезпеченим на повну суму, коли виміняється старий контракт на новий. Друге число в тім третім стовпці показує, на як довго, себто на скільки років і днів, можна бути обезпеченим на повну суму, коли член перестане платити вкладки по році від часу виміни. Відтак третє число означає час безплатного продовження обезпечення, коли член перестане платити вкладки по двох роках від часу виміни. І так дальше аж до долішньої позиції, яка показує час безплатного продовження обезпечення, коли член платив вкладки повних 20 років. Той третій стовпець ріжниться від попередніх тим, що його числа зпочатку зростають, а відтак маліють. А тоді, коли вкладки заєдно збільшають суму, яку можна вибрати в готівці, як це показує перший стовпець, або суму вплаченого обезпечення, доки не заплатить у повні, як це показує другий стовпець, то вміру того, як член доходить до права вибрати більшу суму в готівці відповідно до першого стовпця, або вспіє виплатити ще за життя більшу суму на „посмертне", потреба безплатного продовження маліє, аж поки цілком відпаде. Отже це нове обезпечення рівнається такому як „ендавмент" у віці 85 років, або „пейд оп" скорше, і безплатного продовження тоді не потрібно. Просимо звернути увагу, що зразу, себто в початках, коли член іще мало має готівки (перший стовпець) в резерві тай небогато на виплачення обезпечення (другий стовпець) і коли саме заперестання платити вкладки йому загрожує втратою обезпечення, то тоді, коли саме безплатне продовження є потрібне, воно є найбільше, як це власне показує стовпець третій.

Звертаємо увагу, що це обезпечення не кінчиться по 20 роках, та що та табелька продовжується дальше, одначе практика показала, що табельки, зложені для перших 20 років членства, вистарчають. Дуже рідко член переживає в обезпеченню, платячи вкладки, довше як 20 років, головно з тих, що в старшім віку приступають. І тому для зменшення обему табельок і получених з тим коштів таких табельок, довше як на 20 років, друком не видається. Для тих „щасливців", що переживуть перших 20 років та зужиють видані тепер табельки, видрукується осібно для них продовження табельок новим виданням та в такій скількости примірників, як це покажеться тоді потрібним.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

THANKSGIVING DAY.

Thanksgiving Day is set aside to commemorate the Pilgrims and their success in conquering hardship. It is also a day for people to give thanks for all they have and for all that could have been worst and pernicious.

In the fall of 1620, three hundred and twelve years ago, a pitiful little group made their way to these shores. No braver band of pioneers ever made their way to American shores than this little company of men and women. Upon the bleak New England coast there was no one to give them welcome. They had to make their way as best they could. The first winter of indescribable suffering and privation, sickness, cold and hunger amid the hostile Indians cut their number from 101 to 55. They sowed crops and whispered an anxious prayer over each sprouting seed. When the summer had passed they were rewarded with a beautiful harvest. Governor Brodford issued a proclamation, in the fall, to celebrate with feast and thanksgiving. Four men were sent into the woods for four days, and they came back with wild turkeys and other fowl. Ninety of the friendly Indians under Massoit, their chief, were invited and came bringing deer and oysters.

There was an abundance of corn and there were coarse barley loaves in plenty, although milk, butter and potatoes were not found on that early feast table. Coffee, granulated sugar and spices were lacking, too. Canned vegetables and fruit were unknown. The Indians had taught the Pilgrims how to prepare dried pumpkin, corn and salted and frozen meats for winter use. Baking powder had not been invented; yeast had to be home made, and there was no telephone for ordering an extra loaf of bread. Oranges, grapefruit, bananas and grapes were unknown. There were no refrigerators to keep food from spoiling and to chill it to the most pleasing temperature for serving. These folks gave humble thanks that the sun and rain had come and had made food grow. Perhaps they were courageous. Perhaps they were only glad to be alive with something to eat.

The Pilgrims' heroic self-sacrifice and unbending devotion to an ideal holds to this day a high place in the American heart.

This year we can give thanks, joyfully, humbly — if merely for the fact that we have a dinner!

Aristophanes, who wrote two thousand years ago, expresses my feelings and thoughts in his beautiful poem, called "The Harvest."

THE HARVEST.

By Aristophanes.

Oh, 'tis sweet, when fields are ringing
With the merry cricket's singing,
Oft to mark with curious eye
If the vine-tree's time to be nigh:
Here is now the fruit whose birth
Cost a pang to Mother Earth.

Sweet it is, too, to be telling,
How the luscious figs are swelling;
Then to riot without measure
In the rich, nectareous treasure,
While our grateful voices chime,—
Happy season! blessed time.

Mary Kusy.

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ГЕМТРЕМК, МІШ.

За Конвенцію в Дітройт.

Відділи У. Н. Союза: 94, 20 і 146 протестують проти перенесення Конвенції з Дітройт до Шікаго.

Вислано до „Свободи" заяву з аргументами рішення.

Заяву підписали: За Тов. ім. М. Шашкевича, від. 94 У. Н. Союза: **Іван Заблоцький**, предсідатель; **М. Кулинич**, секр.

За Тов. „Згода", від 20 У. Н. Союза: **Іван Чайківський**, предсідатель; **Іван Крупка**, секр.

За Тов. ім. Івана Франка, від. 146 У. Н. Союза: **Максим Головчак**, предсідатель; **Р. Андрушків**, секр.

(Мотивів не подаємо, бо вже давніше проголошено, що по вичерпанню дискусії подаватимемо далі тільки рішення відділів. — Ред.)

ФУЛТОН, Н. Й.

Товариство Запорозька Січ, від. 263 У. Н. Союза в Фултон, Н. Й., ухвалило одноголосно, щоби держатися рішення минулої Конвенції й відбути наступну Конвенцію у Дітройт.

Підписали: **Іван Каменюк**, предс.; **Дмитро Оленський**, касієр; **Іван Солтис**, секр.

— Я прожила вже 22 весни.

— А то ви, пані, певно кілька літ були на бігуні!

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПОПИРАЙМО СВОЇХ АРТИСТІВ!

Приходить зима, а з нею більше вільного часу, бо довші вечері та ночі. В той час одні других частіше відвідують, а при таких відвідинах слухають радіової програми, або українських пісень на ґрамофонових рекордах. Хто має ліпший музичний смак, то вже не купить чогонебудь, а зажадає добрих українських рекордів. Так і повинно бути, бо за таку саму ціну можна купити добру музику, або злу.

Припадково зайшов я до сдної хати, де угощено мене чудовою українською піснею (на ґрамофонових рекордах). По переслуханню цих рекордів я відписав собі їх заголовки та числа плиток. Всі ті плити є наспівані нашими найліпшими артистами в Америці. Тому можу поручити їх всім Українцям. Ось вони:

1) „За Тебе Україно". — Другий бік плити: „Гей, ну, хлопці, до зброї" (тісамі артисти).

2) „Бачить Бог, бачить Творець", а з другої сторони „Сива зазуленька", наспівали повищі 4 артисти.

3) „Вкраїно, Мати, кат сконав", а з другої сторони „Який то вітер шумно грає".

4) „Чумак", а з другої сторони „Прометей".

5) „Комар", а з другої сторони „Закувала та сива зазуля".

6) „Чуєш, брате мій", а з другої сторони „Ой лопнув обруч".

Всі ті рекорди наспівали артисти укр. нац. квартету:, Давиденко, Ординський, Орлик і Павловський.

Д-р. Г. Г. Скеґар,

Шікаґо, Ілл.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ДУРГАМВІЛ, Н. Й. Тов. Рільник, від. 188, просить всіх членів прийти на мітінґ дня 27 листопада. Хто хоче вступити в члени У. Н. Союза і товариства, прошу зголоситися на адресу предсідателя: Jacob Kulczycki, Durhamville, N. Y.

Причина.

— Гелов, гелов! Ти де так утікаєш?

— Нікуди.

То чогож біжиш?

— Бо мене хапають корчі, а я рад би, щоби мене не зловили!

—o—

СЕСТРИ УКРАЇНКИ НА АМЕРИКАНСЬКІЙ ЗЕМЛІ!

Зближається новий рік — а з ним для кожної культурної людини час замовлення чи віднови передплат любих собі часописів.

Для жіноцтва від довгих літ приятелькою й найкращою дорадницею є часопис „Жіноча Доля", що виходить два рази у місяць у Коломиї, під редакцією Олени Кисілевської, при співучасти найкращих наших письменницьких сил.

Важкі часи, які переживає наш нарід на всіх землях, вимагає від нас єдности, спільного порозуміння й тісних звязків до спільної праці.

Це знайдете в „Жіночій Долі", яка обєднує українське жіноцтво всіх країн, де жиє наш нарід.

„Жіноча Доля" дає жіноцтву найкращі поради в громадських, господарських, родинних справах.

Тож передплатіть свій жіночий журнал не тільки для себе, але й для своїх родин та знакомих у Старому Краю.

Передплата на „Жіночу Долю" враз з популярним додатком для сільського жіноцтва „Жіноча Воля" й „Світом Молоді", коштує в Америці 2 доляри на цілий рік — для краю 120 центів. Саму „Жіночу Волю" висилаємо за 1 доляра для 4-ох краєвих передплатниць, для Америки за 50 центів на цілий рік.

Зголошуйте, Сестри, завчасу свою передплату — жертвуйте хоть малі датки на пресовий фонд свого часопису!

Дописуйте до „Жіночої Долі" й до „Світу Молоді", співпрацюйте з нами!

Адреса: **„Zinocza Dola", Kolomyja, East Galicia, Europe.**

Передплати найкраще зібрати для кількох передплатниць разом і вислати доляровим чеком через „Обєднання", або найкращі банки. Поодинокі передплатниці можуть вислати в реґістрованім, добре опечатанім листі в подвійних копертах.

275,9

ТАРЗАН МОЖНОВЛАДЕЦЬ ДЖУНҐЛІВ.

(12)

Спокій гарячого полудня панував у джунґлях. Ніщо не порушувало тишини джунґлів. Хіба час від часу чути було шелестіння лету якогось більшого мотиля. Несподівано тишину порушив крик та шелест і тріск сухого гилля на деревах. Шум все наближався до Тарзана. Скоро над ним на деревах замелькали малі малпочки, що перестрибували з гилки на гилку. Між ними була Маню. „Манґани! Манґани йдуть!" — верещала вона перелякано.

„Поклич їх сюди! Скажи їм, що я потребую допомоги!" — говорив їй Тарзан. „Ми боїмося їх!" — відповіли малпочки й Маню з ними. „Але мені вони потрібні. Лише вони можуть мене вратувати", говорив далі Тарзан. Тоді виступила вперед одна старша малпа. „Я покличу їх! Вони мене не спіймають!" — сказала вона Тарзанові й зникла в деревах. Малі малпочки далі пострибали по деревах, тікаючи в глибину джунґлів. Тарзан лишився сам.

—o—

Тарзан не знав, що вже давненько зза кущів пара очей приглядається йому. Він не знав, що один з Манґанів уже давно пізнав його. Тепер він обережно висунувсь зза куща. Тарзан пізнав його. „Валат! Це ти?!" — вигукнув він голосно. Але малпа зза кущів не виходила. Вона чогось боялася й стереглася. Таксамо й не відповіла на запити Тарзана. Він знову почав просити її: „Ти бачиш, що я звязаний. Пособи мені зняти ці пута!"

Нарешті Валат обережно виліз зза куща. Прилягаючи до самої землі, він на череві доліз до Тарзана. „Хто вашим ватажком? — спитав Тарзан. „Тойт є нашим королем", відповіла малпа. „То не кажи нікому, що я тут, бо Тойт мій ворог", завважив Тарзан. „Він буде радий убити мене, як тільки зможе. Ти мій приятель, Валате. Я знаю це, що ти пособиш мені", говорив Тарзан. „Я зроблю все, що хочеш", Тарзан наказав малпі перегризти шнури на його руках.